

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 796/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti STAVOTHERM K a K, spol. s r. o., Rytířova 25/810, Praha 4, Česká republika, zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Oravcom, Hlavná 19, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 587/2013 z 13. februára 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti STAVOTHERM K a K, spol. s r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti STAVOTHERM K a K, spol. s r. o., Rytířova 25/810, Praha 4, Česká republika [sťažovateľka chybné označila svoje obchodné meno STAVOHERM K a K, spol. s r. o., z obsahu sťažnosti vyplýva, že správne má

jej obchodné meno znieť „STAVOTHERM K a K, spol. s r. o.“, taktiež správne označenie sídla je „Rytířova“, pozn. (ďalej len „sťažovateľka“)], zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Oravcom, Hlavná 19, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 587/2013 z 13. februára 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „žalobou podanou na Okresnom súde vo Zvolene, zo dňa 24. 04. 2007 sa navrhovateľ, Stavotherm KaK, s. r. o., Rytířova 25/810, Praha, domáhal zaplatenia dlžnej čiastky vo výške 1 844 354,- Sk s prísl. voči odporcovi [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ]. Predmetná suma predstavuje časť vymoženej a nevyplatennej sumy súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ], ktorý bol ako súdny exekútor so sídlom Exekútorskeho úradu, Horná 61, Banská Bystrica poverený exekučným súdom na základe návrhu spoločnosti Stavotherm KaK, s. r. o... vedením exekúcie proti povinnému [REDAKOVANÉ].

Na základe exekučného titulu, spis. zn.: 55 Cb 11/98 súdny exekútor vymohol od povinného ku dňu 07. 06. 2004 sumu 3 791 521,20 Sk. Z tejto sumy zaslal oprávnenému 1 100 000,- Sk a ostatné finančné prostriedky si ponechal. Na základe čiastočného vyúčtovania vymoženej pohľadávky zo dňa 20. 12. 2004 ostávalo uhradiť oprávnenému sumu 1 944 354,10,- Sk. Suma 100 000,- Sk bola pripísaná na účet oprávneného 25. 02. 2005. Napriek opakovaným výzvam a snahám oprávneného súdny exekútor [REDAKOVANÉ] vymožené finančné prostriedky na účet oprávneného nepoukázal.

Navrhovateľ sa svojich nárokov domáhal podaním sťažnosti na činnosť exekútora [REDAKOVANÉ] na Slovenskú komoru exekútorov. Tá po jej prešetrení zistila, že sťažnosť navrhovateľa ako oprávneného je opodstatnená. Vzhľadom na dôvodné podozrenie, že bol súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ] spáchaný trestný čin, prezident Slovenskej komory exekútorov podal o týchto skutočnostiach oznámenie na Okresnú prokuratúru v Banskej Bystrici. [REDAKOVANÉ] bolo následne v trestnej veci vedenej pod ČVS: ORP-144/OEK-BB-2006 vznesené obvinenie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa.

Ako vyplýva z uznesenia prokurátorky Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici, [REDAKOVANÉ] ako súdny exekútor na základe poverenia vykonal exekúciu formou splátok od 18. 09. 2000 do 07. 06. 2004 v prospech navrhovateľa a v neprospech povinného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], pričom z vymáhanej pohľadávky navrhovateľa ako oprávneného z celkovej vymoženej sumy 3 791 521,20,- Sk neoprávnene zadržal a použil pre svoj prospech sumu 1 344 354,10,- Sk, čím bola navrhovateľovi spôsobená škoda vo výške najmenej 1 844 354,10,- Sk. Nakoľko [REDAKOVANÉ] dňa [REDAKOVANÉ] zomrel, bolo trestné stíhanie zastavené.

Konanie bolo prerušené uznesením Okresného súdu vo Zvolene, sp. zn. 9 C/78/2007-85 zo dňa 12. 10. 2009 v dôsledku smrti odporcu. Dedičské konanie po poručiteľovi [REDAKOVANÉ], č. k. 9 D/37/2007 bolo právoplatne skončené dňom 06. 12. 2011. Okresný súd vo Zvolene následne vyzval navrhovateľa, aby v časti návrhu na rozhodnutie vo veci samej presne špecifikoval, čoho sa voči jednotlivým právnym nástupcom pôvodného odporcu domáha, na základe čoho navrhovateľ inicioval zmenu návrhu, ktorú súd uznesením zo dňa 20. 06. 2012 pripustil.“.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013 žalobný návrh sťažovateľky zamietol. V odôvodnení označeného rozsudku okresného súdu sa okrem iného uvádza:

„Je zrejmé, že navrhovateľ [REDAKOVANÉ] žaloval z titulu jeho postavenia súdneho exekútora, ktorá skutočnosť má vplyv na pasívnu legitimáciu následne označených odporcov v 1. až 6. rade. Keďže odporcovia v 1. až 6. rade sú dedičmi po nebohom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] za dedičstvo ako dedičia zodpovedajú do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom a poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou. Nezodpovedajú však za činnosť [REDAKOVANÉ] ako súdneho exekútora a teda nezodpovedajú za výkon jeho exekučnej činnosti; prípadné škody, ktoré by boli spôsobené [REDAKOVANÉ] pri výkone verejnej moci, ktorú vykonával ako súdny exekútor a ktorú škodu by spôsobil pri výkone exekučnej činnosti, za túto škodu zodpovedá štát podľa osobitného predpisu...“

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013 podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 16 Co 587/2013

z 13. februára 2014 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd v reakcii na odvolacie námietky sťažovateľky okrem iného uviedol:

„Prvostupňový súd je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o nedostatku pasívnej legitímácie odporcov v 1 - 6 rade v konaní...

Odvolací súd taktiež dodáva, že postavením súdneho exekútora ako verejného činiteľa a otázkou jeho zodpovednosti sa už zaoberal Ústavný súd SR, ktorý v náleze sp. zn. PL. ÚS 49/03 uviedol, že právne postavenie exekútora je determinované tým, že vykonáva úlohy (orgánu) verejnej (štátnej) moci, a z tohto dôvodu sa na neho vzťahujú iné kritériá, než na právne postavenie subjektov, ktoré nevykonávajú verejnú (štátnu) moc (súdnu moc). Exekútor vykonáva v zásade úlohy štátneho orgánu. Právne postavenie exekútora je ustanovené tak, že v rámci delby moci sa exekútor podieľa na plnení pozitívneho záväzku štátu v súvislosti s realizáciou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR v rozsahu ustanovenom zákonom (§ 46 ods. 4, článok 51 ods. 1 Ústavy SR). Toto postavenie exekútora potvrdzuje aj § 3 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 1 písm. a), bodom 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Z týchto ustanovení vyplýva, že exekútor zodpovedá za škodu spôsobenú výkonom exekučnej činnosti ako štátny orgán. V náleze ústavný súd rozlišoval medzi zodpovednosťou súdneho exekútora v súvislosti s rozhodovaním súdu o trovách exekúcie a o jeho odmene, kde je jeho postavenie odlišné. V súdnej veci však ku škode nemalo dôjsť v súvislosti s rozhodovaním súdu o trovách exekúcie a o odmene exekútora, ale práve v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti (neodvedením vymoženej istiny v prospech oprávneného). Práve vyššie uvedeným rozhodnutím Ústavného súdu SR dochádza k zjednoteniu súdnej praxe v otázke zodpovednosti súdneho exekútora za škodu.“

Základom námietok sťažovateľky je jej tvrdenie, že „Okresný súd vo Zvolene ako prvostupňový súd, ani Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací sa nezaoberali, a v konečnom dôsledku ani nevyriešili otázku vzniku škody, t. z. moment, ktorým sťažovateľovi vznikla škoda, čo je dôležité k vysloveniu otázky prípustnosti podaného návrhu. Nezaoberali sa posúdením, či sťažovateľom uplatňovaný nárok vyplýva zo vzťahu

zodpovednosti súdneho exekútora za škodu spôsobenú účastníkovi konania v zmysle § 33 ods. 1 Exekučného poriadku...

Právna norma, zákon č. 58/1969 Z. z. platný a účinný do 30. 06. 2004 totiž vyslovene neobmedzuje možnosť domáhania sa ochrany pri vzniku škody spôsobenej pri výkone verejnej moci len voči štátu zastúpeného Ministerstvom spravodlivosti SR, ale ponecháva priestor na uplatnenie zodpovednosti aj voči súdnemu exekútorovi. Poškodený má na výber, či uplatní škodu voči štátu alebo voči súdnemu exekútorovi, nie je vylúčené, aby škodu uplatňoval súčasne u oboch subjektov. Zo žiadneho ustanovenia uvedeného právneho predpisu nemožno vyvodiť záver o neprípustnosti takéhoto postupu.“.

Sťažovateľka v priebehu celého konania pred všeobecnými súdmi poukazovala na fakt, že „v tomto prípade je potrebné aplikovať právne predpisy účinné v čase vzniku škody...“. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že „pokiaľ by aj súd považoval otázku momentu vzniku škody za irelevantnú vzhľadom na samotnú prípustnosť návrhu, je žiaduce, aby v odôvodnení súdneho rozhodnutia jasne a presne formuloval závery o použití právneho predpisu a výkladu jeho jednotlivých ustanovení. Inými slovami, súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia obmedzil na konštatovanie, že žalobca nie je aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu bez odkazu na právny predpis, ktorým sa vo svojich úvahách spravoval/ súd sa nevysporiadal s otázkou použitia právneho predpisu, ktorý aplikoval na zistený stav.

Pokiaľ súd aplikoval na zistený skutkový stav zák. č. 514/2003 Z. z. vec nesprávne právne posúdil.“.

Sťažovateľka zastáva názor, že „je namieste diferencovať konania a úlohy súdneho exekútora súvisiace s vykonávaním exekučnej činnosti a tiež správne zadefinovanie uplatneného nároku“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 Co/587/2013-265 zo dňa 13. 02. 2014 a rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene 9 C/78/2007-217 zo dňa 07. 05. 2013 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 Co/587/2013-265 zo dňa 13. 02. 2014 a rozsudok Okresného súdu vo Zvolene 9 C/78/2007-217 zo dňa 07. 05. 2013 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona

o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, IV. ÚS 233/09). Text uvedený mimo petitu považuje ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

V úvodnej časti sťažnosti sťažovateľka namieta aj porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, avšak v petite sa už vyslovenia jeho porušenia nedomáha a ani jeho namietané porušenie vo svojej argumentácii neodôvodňuje. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že predmetom tohto konania o sťažnosti sťažovateľky pred ústavným súdom je iba rozhodovanie o ňou namietanom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie však rozhodovanie o namietanom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 587/2013 z 13. februára 2014, pričom jej podstatu tvorí nesúhlas sťažovateľky s napadnutým postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov. Sťažovateľka vytýka okresnému súdu a krajskému súdu, že ich rozsudky vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov

je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka sťažnosťou napáda rozsudok súdu prvého stupňa sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013, ktorým okresný súd zamietol jej žalobu. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu bola sťažovateľka oprávnená podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 587/2013 z 13. februára 2014

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd zistil, že na základe podnetu sťažovateľky generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal 17. decembra 2014 proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 9 C 78/2007 zo 7. mája 2013, ako aj proti napadnutému rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 587/2013 z 13. februára 2014 mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (sp. zn. IV/1/Pz 741/14/1000-7).

Po podaní mimoriadneho dovolania bude sťažovateľkou napadnutý rozsudok okresného súdu a krajského súdu oprávnený a aj povinný preskúmať v rámci dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd, ktorého právomoc vzhľadom na princíp subsidiarity predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, ktoré bolo doručené najvyššiemu súdu 18. decembra 2014, je vedené pod sp. zn. 7 M Cdo 19/2014, o ktorom najvyšší súd dosiaľ nerozhodol). Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o mimoriadnom dovolaní v danom prípade teda v súčasnom štádiu konania o veci sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o jej sťažnosti. Prijatím jej sťažnosti na ďalšie konanie a rozhodovaním o nej by totiž vznikol ústavne neakceptovateľný stav, keď by o rovnakej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu (IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 15/09, IV. ÚS 64/2010 atď.).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol aj túto časť sťažnosti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2015